

Posudek na práci „Kašpar z hor Henri Pourrata“

Autorka Lucie Tučková

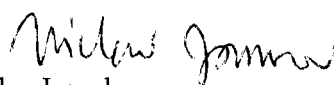
Kandidátka ve své práci komplexně pojednává vrcholné dílo francouzského romanopisce Henri Pourrata, řazeného k autorům regionálním a křesťanským, s hlavní působností v meziválečném období. Tímto dílem je rozsáhlý, původně čtyřsvazkový román *Kašpar z hor*, a vedle základní analýzy je zvláštní zřetel věnován recepci v českém literárním prostoru, kde dílo dosáhlo možná většího obecného ohlasu než ve své domovině (s výhradou ohlasu regionálního). Po stručné prezentaci autora, jeho biografie a nejdůležitějších prací studuje kandidátka genezi díla i jeho výstavbu, a to jak obsahovou (epická struktura) a ideovou (duchovní rámec, křesťanské pojetí hodnot), tak jazykovou a formální: ukazuje, jak vypravěčský jazykový modus (text podaný jako ústní vyprávění určené k poslechu) ovlivňuje všechny roviny díla, zabývá se proto důkladněji hovorovými rysy textu včetně zarchaictění tohoto hovorového jazyka. V tom tkví myslím největší přínos práce; autorka si tu mj. vytváří dobrý základ k osvětlení úkolu, jímž se dílo stává při převodu do jiného jazyka, a tím také připravuje svou argumentaci ve prospěch druhého, nedávného překladu do češtiny, jehož autorem je Jiří Reynek. Pozornost věnuje také dynamickému pnutí mezi různými výrazovými rovinami díla a v této souvislosti zejména humoru. V poslední části práce stručně charakterizuje a srovnává dva existující překlady díla, první z dílny Jana Čepa (za účasti Václava Čepa a Františka Lazeckého), druhý Reynkův; dost přesvědčivě polemizuje s názorem, že první překlad je „básnický“ a druhý „syrový a zemitý“, a dokazuje nadřazenost překladu Reynkova.

Autorka práce je jazykově a formulačně skvěle disponována, píše lehko a dobře, což má někdy za následek menší výkladovou či myšlenkovou sevřenost (nechává se unést) a možná poněkud ubírá prostor pro to, co všechno původně chtěla vyložit. Toto nadání ji také někdy vede k tomu, že své věcné argumenty podpírá i rétoricky, např. náhlou vzrůsností formulací, když hovoří o Reynkově překladu, který staví nad Čepův, o křesťanských hodnotách apod. Nesnaží se tedy čtenáře přesvědčit jen vahou faktů a argumentů, ale také silou výrazu, což by možná v typu prózy, jakým je literárněvědná práce, nemuselo být tak zřetelné. Práce představuje nesporně předstupu výzkumného projektu ambicióznějšího, její omezený rozsah umožnil zpracovat některé pasáže spíše v náznaku, což zároveň rozevívá škálu podnětů, k nimž se vědecká práce může vrátit a dál je rozvíjet, k čemuž si tu sama autorka vytváří velmi dobrý základ. Upozorňuje rovněž na pramenné objevy, které učinila a které se do rozsahu diplomní práce už nevešly a které opět vyzývají k plodnému pokračování: lze si jen přát, aby se možnosti, jež tato práce otevírá, skutečně naplnily.

Pokud jde o literární kontext, bylo by možná zajímavé zamyslet se nad tím, zda a jak byl Pourrat vedle tradice ovlivněn také aktuálními literárními koncepty své doby, zvl. tehdy ceněným a pěstovaným žánrem *roman-fleuve* (po Balzacovi a Zolovi jako iniciátorech např. Romain Rolland, Jules Romains, Georges Duhamel, Roger Martin du Gard...); zda tu nahlížel napětí mezi tradicí a tímto aspektem modernity a zamýšlel z něho umělecky těžit. Je však možné, že toto rozvinutí by v této fázi, kdy zbývá množství nezpracovaného specifického materiálu a řada podnětů ryze monografických, nebylo ještě účelné: teprve plné poznání autora umožní zpřesnit také širší kontext a lépe jej konfrontovat s mnohotvárností soudobého literárního dění.

V této chvíli lze konstatovat, že kandidátka na zvolené látce skutečně dál pracuje s mimořádnou důsledností a přehledem a že odbornost, kterou na tomto tématu neustále vybrušuje, plně opodstatňuje, aby tato práce byla uznána k obhajobě doktorského titulu PhDr.

V Praze 23. dubna 2010

Václav Jamek